EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 14.7.2021
SWD(2021) 610 final/2

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady,

kterým se mění nařízení (EU) 2018/841, pokud jde o oblast působnosti, zjednodušení pravidel souladu, stanovení cílů členských států pro rok 2030 a závazek ke společnému dosažení klimatické neutrality v odvětví využívání půdy, lesnictví a zemědělství do roku 2035, a nařízení (EU) 2018/1999, pokud jde o zlepšení monitorování, vykazování, sledování pokroku a přezkum

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

Souhrnný přehled (max. dvě strany)

Posouzení dopadů přezkumu nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF)

A. Potřeba opatření

V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?

Hlavním problémem je, že schopnost odvětví využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (dále jen „LULUCF“) pohlcovat CO2 z atmosféry klesá: čistá pohlcení v tomto odvětví klesla mezi lety 2013 a 2018 o pětinu. Hlavními příčinami jsou nárůst těžby dřeva, přetrvávající emise z organických půd a nedostatek pobídek. Podle projekcí Komise je možné tento trend v příštím desetiletí zvrátit, avšak stávající regulační rámec neposkytuje dostatečné pobídky. Dalšími problémy jsou chybějící integrovaný politický rámec pro posílení synergií v odvětví půdy (zemědělství a LULUCF), složitost pravidel započítávání v odvětví LULUCF a kvalitativní nedostatky v systémech monitorování a vykazování.

Čeho by mělo být dosaženo?

Hlavním politickým cílem je dosáhnout do roku 2035 klimatické neutrality v odvětví půdy (tj. vyváženost emisí a pohlcení v rámci odvětví LULUCF a zemědělství); dalšími cíli je navrhnout spravedlivý, flexibilní a integrovaný politický rámec, zjednodušit provádění a zlepšit monitorování a vykazování.

Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?

Změna klimatu je přeshraničním problémem, přičemž koordinovaná opatření EU účinně doplňují a posilují vnitrostátní a místní opatření. Koordinovaná opatření umožňují, aby byly pro celou EU stanoveny vysoce ambiciózní cíle a zároveň byla zohledněna rozdílná schopnost členských států jednat, a umožňují vyšší nákladovou efektivnost díky využití vhodné flexibility mezi členskými státy a ve vztahu k jiným odvětvovým právním předpisům (nařízení o „sdílení úsilí“).

B. Řešení

Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?

Možnost č. 1 stanoví ambicióznější, ale jednodušší cíl v oblasti pohlcování uhlíku pro odvětví LULUCF v každém členském státě. Možnost č. 2 kombinuje zjednodušené cíle odvětví LULUCF s lepšími pobídkami k posílení pohlcování v rámci LULUCF prostřednictvím flexibility s ohledem na nařízení o „sdílení úsilí“. Možnost č. 3 navrhuje plánovací proces a závazné cíle pro to, aby bylo odvětví půdy (LULUCF a zemědělství) v roce 2035 klimaticky neutrální.

Upřednostňovanou možností je kombinace zjednodušených a ambicióznějších vnitrostátních cílů v odvětví LULUCF pro rok 2030 (stejně jako v rámci možnosti č. 1.2 nebo možnosti č. 2 v závislosti na úrovni cílů podle nařízení o „sdílení úsilí“) s celoevropským cílem dosažení klimatické neutrality v odvětví půdy v roce 2035. Zahrnuje rovněž postup plánování pro zmírňování změny klimatu pomocí opatření v odvětví půdy, dále vnitrostátní cíle v tomto odvětví pro rok 2035 (které mají být stanoveny v pozdější fázi) a zdokonalené požadavky na monitorování a vykazování.

Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?

Respondenti otevřené veřejné konzultace upřednostňovali ambicióznější cíle v odvětví LULUCF – ty si

vybralo 45 % z nich (převážně akademická obec, občané EU a nevládní organizace). Druhá největší skupina, 40 % respondentů, většinou ze soukromého sektoru, upřednostňovala integrované cíle pro odvětví půdy. Pro orgány veřejné správy bylo nejvhodnější volbou posílení flexibility pomocí nařízení o „sdílení úsilí“.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Ambiciózнější cíle v odvětví LULUCF budou mít do roku 2035 kromě klimatické neutrality v odvětví půdy jasné přínosy pro životní prostředí, jako jsou vedlejší přínosy pro přizpůsobování se změně klimatu, biologickou rozmanitost a bioekonomiku a pobídky pro nové obchodní modely (nízkouhlíkové zemědělství, tzv. „carbon farming“), které vytvářejí dodatečné příjmy pro správce půdy. Proces integrovaného plánování pro odvětví půdy a lepší systémy monitorování a vykazování zajistí účinnější tvorbu a provádění politik.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?

Podle modelování Komise (scénář politiky, rovněž nazývaný scénář MIX) by nejambiciózнějšího cíle v odvětví LULUCF stanoveného v posouzení dopadů (-310 milionů tun ekvivalentu CO2 v roce 2030) mohlo být dosaženo při nízké ceně uhlíku nepřesahující 10 EUR za tunu CO2.

Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?

Tato iniciativa nebude mít přímý dopad na malé a střední podniky v odvětví půdy (tj. žádné požadavky na přímé vykazování na úrovni jednotlivých správců půdy). Navrhované cíle budou hnací silou vnitrostátních politik v oblasti zmírňování změny klimatu v odvětví půdy, které mohou zlepšit dlouhodobou konkurenceschopnost odvětví bioekonomiky (např. udržitelnější dodávky potravin, krmiv a biomasy a zvýšení odolnosti vůči změně klimatu).

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?

Zjednodušení pravidel souladu sníží regulační zátěž. Zlepšení systémů monitorování a vykazování bude spojeno s určitými náklady, povede však také k účinnějšímu využívání již financovaných a dostupných datových souborů a technologií (např. dálkový průzkum Země) a k nákladově efektivnějšímu rozhodování. Integrované plánování pro celé odvětví půdy může vycházet ze stávajících vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a povede k synergiím politik, např. se společnou zemědělskou politikou (SZP), strategií „Od zemědělce ke spotřebiteli“, strategií v oblasti lesnictví a strategií v oblasti biologické rozmanitosti. Vnitrostátní rozpočty by rovněž ovlivnilo obchodování s kredity v odvětví LULUCF, což by mohlo vytvořit příjmy pro členské státy, které své cíle překročí.

Očekávají se jiné významné dopady?

Navrhované cíle jsou v souladu se schopnostmi členských států v oblasti zmírňování změny klimatu a pohlcování uhlíku a měly by zajistit spravedlivé rozdělení přínosů a úsilí.

Proporcionalita?

Upřednostňovaná možnost je považována za přiměřenou ambiciózнějšímu klimatickému cíli iniciativy k

dosažení 55% snížení emisí (Fit for 55) a cíli dosažení klimatické neutrality do roku 2050.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
V právních předpisech bude stanoven pravidelný přezkum. Bude sladěn s přezkumem jiných právních předpisů, například s přezkumem stanoveným v návrhu nařízení o „sdílení úsilí“.